

Modulární hospodářství

Producenti původních českých ekonomických systémů nabízejí stále dokonalejší a robustnější produkty. Nejvýkonnějším řešením firmy Aktis je v současné době Abra G3.

Na trhu s ekonomickými systémy lze pozorovat proces určité konsolidace. Ten se datuje od chvíle, kdy účetnictví začalo postupně přecházet z platformy DOS do příjemnějšího, avšak z hlediska výrobců značně náročnějšího prostředí Windows. Vyprofilovalo se pouze několik producentů ekonomických systémů, kteří nabízejí stále novější a modernější aplikace, schopné uspokojit zákazníky s větším množstvím uživatelů.

Trendem dneška je architektura klient/server, což je i případ Abry G3. Tento produkt tak doplňuje současnou nabídku výrobce, která začíná u jednoduchého účetnictví Abra Classic, pokračuje přes jednovýběrný systém AbraOne a software pro malé a střední firmy Abra Gold (DOS verze recenzována v Chipu 6/99) a končí u Abry G3. Šíře nabídky tak oslovuje veškeré skupiny zákazníků, a co je nejdůležitější - produkty firmy Aktis mohou růst spolu s rozvojem firmy, která je používá, bez nutnosti přecházet na ekonomický systém jiného výrobce, což znamená výrazné zvýšení efektivity.

Abra G3 je klient/server aplikace, jejíž třívrstvá architektura nabízí ve srovnání s klasickým systémem uložení dat větší rychlost, bezpečnost, současnou práci většího počtu uživatelů i větší objem zpracovávaných dat. O data se stará relační transakční SQL databáze (InterBase 6.0). Pro serverovou stranu lze zvolit operační systém Windows (NT/2000/XP) nebo Linux (Red Hat, Mandrake, SuSE, Debian atd.), vlastní klient je plně dvaatřicetibitová Windows aplikace (Windows 95/98/NT/2000/Me/XP). O provozu serverové části Abry G3 na platformě operačního systému Linux jsme již psali v samostatném článku v Chipu 7/02.

Moduly, agendy, skupiny agend

Ekonomický systém, jehož licenční politika má být konkurenceschopná a zároveň rentabilní pro jeho výrobce, musí být modulární. Abra G3 to splňuje: skládá se z jednotlivých modulů, které jsou navzájem provázané, spolupracují spolu a tvoří ucelené řešení. Některé mohou pracovat samostatně a lze je takto i zakoupit, u jiných je to možné pouze spolu s jiným modulem. Jednotlivé moduly obsahují řadu agend. Ty, které řeší obdobnou problematiku a logicky spolu úzce souvisí, jsou výrobcem uspořádány do skupin a nazývají se jako skupina agend. Zjednodušeně je možné říci, že skupina agend je modul plus přímo související "ikony" z jiných modulů.

Základem každého ekonomického systému je účetnictví, u středních a větších firem samozřejmě podvojně účetnictví. Do skupiny agend Účetnictví se v podstatě sbíhají data ze všech ostatních agend. Umožňuje provádět veškeré účetní operace včetně tiskových výstupů. Obsahuje agendu, ve které lze definovat účtový rozvrh, zavést analytické účty dle vlastních potřeb, nastavit počáteční stavy účtů, uzávěrkové a další funkce. Skupina agend Účetnictví obsahuje účetní deník, který je cílovým místem pro všechny účetní zápisy. Dále je k dispozici agenda tzv. účetních žádostí pro shromažďování požadavků na zaúčtování dokladů, které systém nemůže zaúčtovat rovnou do deníku, jelikož nejsou vyplněny všechny požadované účetní položky, nebo které uživatel nechce účtovat rovnou do deníku (např. je chce nejdříve nechat zkontrolovat účetním). Jsou zde rovněž obsaženy agendy ostatních příjmů, ostatních výdajů a interních dokladů, které jsou zdrojovými agendami všech dokladů, pro něž není jinde v systému Abra G3 samostatná evidence. Skupina Účetnictví poskytuje bohatou sadu výstupních funkcí a přehledů pro interní (management firmy) i externí potřebu (finanční úřad, sociální zabezpečení apod.).

S účetnictvím bezprostředně souvisí agenda Fakturace. Na fakturu vydanou je možno použít různé typy položek - od textové přes kusovou s cenou až po položky odkazující se do skladu na skladové karty. Lze využívat slevový systém (až pět typů slev, které lze libovolně kombinovat). Pro dnes často používaný prodej s platbami předem je k dispozici agenda Zálohové listy vydané, kde je mj. možno vystavit předpis pro zaplacení zálohy - zálohový list vydaný a z něj následně po zaplacení jednoduchým krokem vytvořit "ostrou" fakturu či jej použít jako platbu jiného typu dokladu. K dispozici jsou i inverzní doklady k vystaveným fakturám (agenda Dobropisy faktur vydaných).

Obdobnými schopnostmi disponuje také agenda Faktury přijaté. Agenda Vzájemné zápočty pak řeší platby formou vzájemných vyrovnání. Pro komplexnost je potřeba zmínit, že do skupiny agend Fakturace patří také agenda Jednotné celní deklarace. Pro řešení pohledávek jsou začleněny agendy Upomínky a Penalizační faktury.

Skupina agend Pokladna umožňuje zadávat a zobrazovat vše, co se týká pokladních dokladů. Obsah a práce například s pokladními příjmkami jsou identické jako u faktur (položky na pokladní

příjemce, inverzní doklady apod.). Podporováno je vedení pokladen v cizí měně včetně automatizace práce například s kurzovými rozdíly.

Přijaté a vydané objednávky řeší stejnojmenná skupina agend. Podporována je možnost hromadného vytvoření objednávek vydaných podle požadavků na objednávky, tj. hromadné objednání na základě zadaných kritérií. Skupina agend Sklad a skladové pohyby řeší vše, co se týká skladových karet, skladových pohybů a inventury. Podporovány jsou obě povolené metody oceňování (průměrování, FIFO). Skupina skladových agend řeší rovněž problematiku rezervací skladových položek zadávaných v agendě přijatých objednávek. Skladové agendy jsou také schopny pracovat se sériovými čísly a šaržemi na skladových kartách.

Nejen pro usnadnění komunikace s vaším peněžním ústavem je určena skupina agend Banka. Umožňuje zadávat a zobrazovat vše, co se týká bankovních účtů, bankovních výpisů a platebních příkazů. Skupina agend Banka úzce spolupracuje s agendami Cizí měny. Tato skupina umožňuje nastavovat a zobrazovat aktuální kurzy pro jednotlivé měny, včetně evidence historie zadaných kurzů. Dále se zde evidují, případně generují doklady kurzových zisků nebo ztrát, pro nezaplacené doklady v cizích měnách doklady závěrkových kurzových rozdílů pasivních nebo aktivních.

Mezi podpůrné agendy lze zařadit především modul Administrace. Tato skupina nástrojů je určena pro definování uživatelů a jejich přístupových práv k objektům a funkcím systému (s možností uživatele zařazovat do skupin a práva nastavovat pro celé skupiny). Dále je zde k dispozici agenda pro správu licencí a provádění aktivací systému na ostrou verzi v konfiguracích dle zakoupených licencí. Ve skupině Administrace jsou rovněž zařazeny agendy pro zálohování, respektive obnovu dat a agenda pro import dat z předchozího systému Abra Gold. Rovněž je k dispozici speciální agenda pro evidenci servisních zásahů či jiných úkonů.

Další skupinou agend je Nastavení, kde naleznete např. průvodce nastavením firmy a množství číselníků, které jsou potřebné pro více než jednu agendu (řady dokladů, střediska, způsoby úhrady apod.). Do podpůrných agend patří Adresář, na kterém je zajímavé například přiřazení partnerů do různých dealerských kategorií (pro účely následného využití ve slevovém systému).

Zajímavou skupinou agend jsou také Dokumenty, kde mají uživatelé možnost zadávat a zobrazovat dokumenty různých typů (Word, Excel apod.) a následně je vztahovat jako přílohy k dokladům v ostatních agendách Abry G3. Využita je technologie OLE objektů, které lze vkládat celé (jsou uloženy v databázi spolu s ostatními daty), nebo jen jako odkazy na existující dokumenty, případně lze využít kopírování prostřednictvím schránky Windows.

Těsně před letošním Invexem byly představeny nejnovější agendy (moduly) Majetek a Pokladní prodej. Agenda Majetek umožňuje evidovat dlouhodobý a drobný dlouhodobý majetek, provádět jeho zařazení, přeceňování, respektive technické zhodnocení, vyčíslovat a účtovat daňové a účetní odpisy atd. Podporována je evidence majetku na leasing.

Agenda Pokladní prodej byla vyvinuta ve spolupráci s firmou Tango Software (o jejich původních produktech jsme psali v Chipu 9/99). Abra G3 se tak snaží nabídnout komplexní řešení maloobchodního prodeje. Jsou ošetřeny různé způsoby ovládání (včetně dotykového displeje), způsobů placení zákazníkem, identifikace zboží čárovými kódy EAN a kódy PLU apod. Agenda Pokladní prodej nebyla v době psaní recenze ještě v komerčním prodeji, nicméně jedna z posledních beta verzí, kterou bylo možné vidět na Invexu, byla natolik zajímavá, že se k této problematice v budoucnosti zcela jistě vrátíme v samostatném článku.

Práce se systémem

Klientská část Abry G3 se chová jako klasická Windows aplikace, respektuje zažité způsoby ovládání, přičemž pro vyvolání určité funkce je téměř vždy k dispozici více možností (výběr z menu, ikona, klávesová zkratka). V průběhu spouštění systému se každý uživatel musí přihlásit svým uživatelským jménem a heslem. Použití hesla je volitelné, nicméně při nasazení Abry G3 ve firmách s řádově desítkami uživatelů by již bylo velkým hazardem nevyužít skutečně propracovaného systému přístupových práv, jehož správa je navíc velmi jednoduchá a rychlá.

Vzhled prostředí programu neohromí, nicméně v jednoduchosti je i v tomto případě síla. Spouštěcí okno aplikace je rozděleno pouze na dvě části - zcela nahoře jsou záložky reprezentující jednotlivé skupiny agend (moduly), zbylou část okna vyplňují ikony sloužící již k samotnému spouštění jednotlivých agend. Vzhled aplikace nelze příliš personalizovat ve smyslu grafickém, po stránce funkční však lze modifikovat obsah jednotlivých skupin agend přidáváním nových ikon apod.

Zvolením konkrétní agendy se objeví hlavní okno aplikace, které vzhledově připomíná okno Microsoft Outlook. V levé části okna je panel otevřených agend, nahoře menu a panel nástrojů, zcela dole naleznete stavový řádek s informací o přihlášeném uživateli, aktuálním datu včetně zobrazeného jména, které slaví svátek podle kalendáře; další zobrazované informace se mění podle spuštěné agendy. Zbytek je pracovní plochou konkrétní spuštěné agendy. Při práci se lze dále setkat se situací, kdy na vás

"vyskočí" tzv. modální okno, vyžadující provedení uživatelské akce před dalším pokračováním v práci. Typicky se jedná např. o výběr z číselníku.

Zejména v agendách obsahujících větší množství záznamů je užitečná funkce omezení zobrazených záznamů, která je přístupná ihned po spuštění dané agendy. Třeba v agendě Přijaté objednávky si tak lze okamžitě vyfiltrovat záznamy o objednávkách od konkrétního obchodního partnera, které převyšují 100 000 Kč.

Za jednoduše vyřešený a přitom širokou škálou funkcí disponující lze považovat tisk. Abra G3 obsahuje široké nástroje pro definování vzhledu tiskových výstupů. Při definování vlastního tiskového výstupu lze snadno vzít jako základ již existující sestavu a definovat, které údaje se budou tisknout, kde budou rozmístěny jednotlivé tiskové položky, ale také jaké bude mít doklad pozadí, typ písma apod. Samozřejmostí je vkládání libovolných grafických objektů.

Abra G3 může doplňovat Digital Dashboard, určený zejména managementu firem. Slouží pro rychlé zorientování se v aktuálních ekonomických ukazatelích firmy (např. sledování stavu peněz v pokladnách a bankách, stavu zásob, pohledávek, závazků, obrátů a zisku). Veškerá tato čísla lze samozřejmě získat přímo v jednotlivých agendách systému, nicméně Digital Dashboard je nabízí přehledněji a rychleji.

Závěr

Na ekonomické systémy pro střední a větší firmy jsou kladeny o několik řádů vyšší nároky než na aplikace provozované živnostníky na jednom počítači. Abra G3 se svou třívrstvou architekturou klient/server splňuje základní předpoklad pro práci s velkým množstvím dat, zpracovávaných simultánně několika uživateli. Výrobci se však podařilo vyřešit i další nástrahy.

S velikostí firmy stoupá také nutnost spolupráce ekonomického systému s jinými ve firmě (z různých důvodů) používanými aplikacemi a daty. Uživatelé Abry G3 mají k dispozici zdokumentovaný objektový model systému, přístupný přes otevřené OLE rozhraní, což znamená možnost vyvíjet vlastní agendy s použitím jakéhokoli vývojového prostředí, které podporuje OLE/COM.

Abra G3 je schopna poradit si i s uživateli pracujícími v geograficky vzdálených lokalitách. Tato funkcionalita nebyla v tomto článku podrobněji popsána vzhledem k relativní složitosti, nicméně je k dispozici ve formě replikace dat mezi pobočkami. Replikace probíhá automaticky v uživatelem definovaných časových intervalech, bez nutnosti trvalého připojení k internetu.

K tomu, aby se Abra G3 dala považovat za komplexní ekonomický systém, umožňující obsloužit celou agendu firmy, v současné chvíli chybí jediné - modul pro zpracování personální a mzdové agendy. Dříve chybějící evidence majetku a možnost nasazení Abry G3 v maloobchodě byly vyřešeny nedávno představením dvou nových modulů.

Jako šťastné řešení se ukázala možnost provozu serverové části na platformě Linux, kde jsou uživatelé schopni s nízkými pořizovacími náklady dosáhnout vysoké stability systému. Samotný výrobce byl překvapen zájmem o toto na trhu poměrně nestandardní řešení.

Cenovou politiku Aktisu v souvislosti s prodejem Abry G3 lze hodnotit jako přijatelnou. Vyšší cenu jsem zaznamenal u modulů Homebanking a Adresář. Částka 10 000 Kč za jednu banku je vzhledem k téměř jednotnému formátu datových přenosů, které banky používají, hodně nadsazená, na druhou stranu Aktis garantuje dodání libovolného ovladače i pro komunikaci s málo obvyklými bankami za stejných podmínek. Adresář mnozí nabízejí zdarma jako součást jádra systému nebo základního modulu, výrobce Abry G3 jej licencuje samostatně (4000 Kč první licence a 2000 každá další).

Za cenově zajímavou variantu lze považovat nedávno představenou verzi Abra G3 Start Up, určenou zejména nově vznikajícím firmám s očekávaným potenciálem růstu. Za přijatelnou cenu 21 000 Kč bez DPH (verze pro jeden počítač; verze pro tři PC stojí 35 000 Kč) uživatel získá základní moduly, umožňující plnou funkcionalitu; výrobce ekonomického systému zde samozřejmě očekává výrazně vyšší příjmy v budoucnosti, kdy se "start up" firma začne rozvíjet.

Způsob ovládání je logický a pochopitelný, výrobce se nedal strhnout k přílišným možným úpravám uživatelského prostředí, což nevidím jako problém. Kvalitně je vyřešena uživatelská dokumentace (k dispozici v elektronické formě - help). Pouze v několika málo případech (např. v případě editace tiskových sestav) jsem měl pocit, že skutečná práce s aplikací je mnohem jednodušší než komplikovaný a vzletný popis v nápovědě.

Ovládání a vzhled se v rámci možností drží standardu Microsoft Office, včetně případné výměny dat. V jedné věci je však Abra G3 originální - namísto termínu "obnovit" (refresh) používá krásný český výraz "občerstvit". A vlastně - proč ne?

Michal Prádka, autor@chip.cz

Abra G3 2.01

Ekonomický systém pro střední a větší firmy.

Hardwarové a softwarové nároky - server 10 stanic PC/Pentium II 600 MHz, 512 MB RAM, 5 GB HDD, Windows (NT/2000) nebo Linux (Red Hat, Mandrake, SUSE, Debian...)

Hardwarové a softwarové nároky - klient PC/Pentium 400 MHz, 64 MB RAM, 1 GB HDD, Windows 95/98/NT/2000/ME, Internet Explorer 5.5 a vyšší

Výrobce/poskytl Aktis, a. s., www.aktis.cz

Cena podle počtu modulů, řádově desítky tisíc Kč

Seznam dostupných modulů Abra G3

Podvojně účetnictví

Banka

Cizí měny

Homebanking

Fakturace

DPH evidence

Pokladna

Pokladní prodej

Adresář

Majetek

Objednávky a sklad

Dokumenty

Administrace